

Upplands Väsby
kommun

Styrdokument

Datum:
2024-10-22

Diarienummer: KS/2024:63

Biblioteksplan för Upplands Väsby kommun 2025–2028

Kategori	Styrdokumentsuppgifter
Nivå	Kommungemensamt styrdokument
Kategori	Reglerande styrdokument
Antagen	Kommunfullmäktige den 9 december 2024 § 257
Ikraftträdande	Den 1 januari 2025
Giltig till och med	Den 31 december 2028
Ansvarig ägare	Bibliotekschef

Innehåll

1	Om planen	3
2.	Folkbiblioteket	4
2.1	Vad gör folkbiblioteket?.....	4
2.2	Vad vill folkbiblioteket?.....	4
2.3	Vilka är folkbiblioteket till för?	5
3.	Folkbiblioteket i omvärlden	6
3.1	Behovet av att arbeta socialt hållbart	6
3.2	Ökad digitalisering	6
3.3	Samhällsinformation och krishantering	6
4.	Folkbibliotekens fokusområden 2025–2028	8
4.1	Tillgänglighet	8
4.2	Barn och ungas bibliotek.....	8
4.3	Bildning och läsning.....	8
4.4	Social hållbarhet	9
5.	Skolbiblioteken.....	10
5.1	Aktuella styrdokument	10
6.	Mål för skolbiblioteken	13
	Mål 1 - Bemanning.....	13
	Mål 2 - Mediebestånd och mediebudget	13
	Mål 3 - Lokaler.....	14
	Mål 4 - Skolbibliotekets pedagogiska verksamhet.....	14
	Mål 5 - Det systematiska kvalitetsarbetet	15
	Mål 6 - Bibliotekssystem.....	15
	Mål 7 - Inrättande av utvecklingstjänst för skolbibliotek	16
7.	Samverkan mellan skolbibliotek och folkbibliotek.....	17

1 Om planen

Enligt bibliotekslagen (2013:801) ska alla kommuner ha en biblioteksplan. Biblioteksplanen omfattar all kommunal biblioteksverksamhet och inkluderar både folkbibliotek och skolbibliotek. Planen är uppdelad i två delar som beskriver de två respektive biblioteksformerna.

Biblioteksplanen är ett kompletterande styrdokument som grundar sig i bibliotekens lokala förutsättningar och pekar ut en riktning framåt. Planen ska underlätta förståelsen för bibliotekens prioriteringar och beslut under de kommande åren.

Biblioteksplanen är fyraårig och följs upp inom respektive nämnd. Folkbiblioteket är organiserande under Kultur- och fritidsnämnden och skolbiblioteken ligger under Utbildningsnämnden. Ansvar för genomförande av biblioteksplanen åligger respektive kontor utifrån de två olika delarna.

1.1 Ansvarsfördelning

Folkbibliotek ska enligt bibliotekslagen finnas i alla kommuner och fokusera på särskilt utpekade målgrupper. Verksamheten ska vara bred, tillgänglig och anpassad efter användarnas behov. På folkbiblioteken är det fritidsläsandet som står i fokus.

Skolbiblioteken är en del av den pedagogiska verksamheten inom skolan och styrs av både bibliotekslag och skollag. Skolbiblioteken kan verka för att bidra till elevernas bildning i vidare bemärkelse genom att erbjuda studieplatser, kultur och bildning.

Folkbiblioteket och skolbiblioteken har som gemensamt ansvar att främja barns läslust och informationsinhämtning och ska samverka för att uppnå synergieffekter och fortbildning.

2. Folkbiblioteket

Nedan följer en beskrivning av folkbibliotekets värdegrund och några samhällstendenser som påverkar verksamheten.

Folkbibliotekets del har formulerats i enlighet med följande styrdokument:

- Bibliotekslagen (2013:801)
- Vision Väsby stad 2040: översiktsplan för Upplands Väsby kommun
- Plan för social hållbarhet Upplands Väsby kommun (2024)

2.1 Vad gör folkbiblioteket?

I Upplands Väsby finns två folkbiblioteksenheter: huvudbiblioteket i Messingen och den nya enheten i Sigma centrum.

Biblioteket i Messingen erbjuder biblioteksverksamhet för alla målgrupper. Förutom ett brett utbud av litteratur och tidskrifter erbjuds aktiviteter som främjar kreativitet och lärande och som bjuder in till möten mellan människor: bokcirklar, författarbesök, digital hjälp, skapande och mer därtill.

Bibliotekets enhet i Sigma centrum har fokus på kurser och möten. Syftet är att rusta lokalbor med annat modersmål än svenska med ordförråd och självförtroende för att kunna ta del av demokratiska processer, läsning och bildning.

I kommunen finns en bokbuss som besöker alla kommunens förskolor och en eldriven bokcykel som möjliggör uppsökande verksamhet, till exempel besök i Väsby centrum och i Sigma centrum. Biblioteket erbjuder även hemleverans av böcker till seniorer i samarbete med Väsby seniorföreningar. Upplands Väsby bibliotek har också ett digitalt utbud i form av e-böcker, ljudböcker, databaser och strömmande filmer.

Huvudbiblioteket förväntas flytta till nya lokaler på Centralvägen 9. Det nya, större biblioteket, planeras och utformas efter Väsbybornas behov med hjälp av medborgardialog under planperioden.

2.2 Vad vill folkbiblioteket?

Biblioteket i Upplands Väsby vill bidra till en attraktiv kommun genom att erbjuda kultur, bildning, språkutveckling och mötesplatser till kommuninvånarna.

Den fria tillgången till litteratur, inspiration till läslust och möjligheten till kunskap och bildning ska löpa som en röd tråd genom bibliotekets samlade verksamhet. Läsning banar vägen för god språkutveckling, vilket i sin tur ger läsaren goda möjligheter att styra och påverka sitt liv.

På folkbiblioteket ska alla kunna mötas oavsett ålder, språk och förutsättningar. Bibliotekets utbud ska i huvudsak vara kostnadsfritt.

Biblioteket vill också överraska, utmana besökaren och erbjuda nya tankar och perspektiv. Det ska vara enkelt att besöka biblioteket och en plats Väsbyborna gärna återvänder till.

2.3 Vilka är folkbiblioteket till för?

Biblioteken är till för alla och är relevant på olika sätt vid olika tidpunkter i livet. Små barn kan ta del av aktiviteter kopplade till språkutveckling och finmotorik, studerande erbjuds studielitteratur studieplatser och mitt i livet kan biblioteken stärka det livslånga lärandet genom föredrag och bokcirklar. Kommuninvånare som är nya i Sverige kan ta del av lättläst litteratur och samhällsinformation och för äldre kan biblioteket spela en social roll och bidra till att motverka ensamhet.

Ett särskilt fokus ska enligt bibliotekslagen ligga på fyra prioriterade grupper:

- Barn och unga
- Personer med annat modersmål än svenska
- Nationella minoriteter
- Personer med funktionsnedsättning.

Folkbiblioteket är som det låter; till för folket. De fysiska och digitala samlingarna ägs gemensamt av kommuninvånarna och kan lånas ut gång på gång. Biblioteket anpassar verksamheten efter besökarnas behov och samarbetar med företrädare för skolväsende, föreningsliv, näringsliv samt med andra kommuner för att kunna fortsätta utvecklas och vara relevant för så många Väsbybor som möjligt.

3. Folkbiblioteket i omvärlden

Biblioteken speglar sin samtid och det finns en mängd påverkansfaktorer lokalt, nationellt och globalt som spelar in vid planering av verksamheten under kommande år.

3.1 Behovet av att arbeta socialt hållbart

På nationell nivå har samhället under en längre tid präglats av stark ekonomisk tillväxt. Samtidigt har klyftorna mellan inkomst och hälsa ökat mellan grupper. ”De ekonomiska klyftorna finns främst mellan de som har arbete och de som står utanför arbetsmarknaden, mellan storstad och landsbygd och mellan inrikes- och utrikesfödda.” (ur plan för social hållbarhet, Upplands Väsby kommun 2024).

Upplands Väsby är en snabbt växande kommun vars kommundelar skiljer sig åt i fråga om utbildningsnivå och socioekonomisk status. Både möjlighet till att ta sig in på arbetsmarknaden och möjligheten till högre studier förutsätter samhällsorientering, språkkunskaper samt god läs- och skrivförmåga. En ökad ojämlikhet leder även till ökad oro och minskad tillit till samhället och dess institutioner. Det skapar ett behov av att arbeta med inkludering och med att skapa trygga lokala mötesplatser.

3.2 Ökad digitalisering

”Det är inte säkert att de aktörer som dragit ner på sin service vet om att biblioteket nu tagit över som resebyrå [...] it-stöd, medborgarkontor, bank, arbetsförmedling, socialkontor och migrationsamordnare.”

- Ur ”Ska biblioteket hjälpa till med allt?”, Digiteket

Enligt Svenskarna och internet (2023) använder nästan alla i Sverige internet, men det ser inte likadant ut i alla grupper. En fjärdedel av personerna över 75 använder inte internet över huvud taget. Bland äldre som använder internet önskar många att den digitala kontakten med vården och myndigheter var enklare. Enligt samma rapport anger många utlandsfödda att det är svårt att navigera bland de e-tjänster som krävs i det svenska samhället. Både språkbarriärer och att veta vilka e-tjänster som behövs beskrivs som svårigheter. Andra faktorer som kan påverka är funktionsnedsättning och inkomst.

Samtidigt minskar antalet platser att gå till för att få hjälp, när fysiska kontor läggs ner. Då ökar besöken på biblioteken från personer som önskar få hjälp med digital samhällsservice och biblioteken ställs inför utmaningen att dra gränser mellan eget och andra aktörers ansvar.

3.3 Samhällsinformation och krishantering

I den nationella biblioteksstrategin Strategi för ett starkt biblioteksväsende 2022–2025 konstaterar regeringen att biblioteken har en roll inom det civila försvaret vid kriser. Regeringen framhåller just informationsuppdraget, då allmänhetens tillgång till faktabaserad och trovärdig information behöver säkras oavsett situation. Fler globala kriser än pandemin kan komma att inträffa kopplade till globala frågor om ekonomi, klimat och spänningar mellan stormakter.

Flera folkbibliotek i landet fick status som samhällsviktig verksamhet under pandemin. Medan stora delar av samhället stängdes helt kämpade bibliotek med att på olika sätt utföra de delar av verksamheten som gick att utföra. Bibliotekets roll som förmedlare av information

och nyheter diskuterades flitigt och biblioteken sågs som en viktig part i arbetet mot påverkanskampanjer, informationsbubblor och spridning av desinformation.

4. Folkbibliotekens fokusområden 2025–2028

Upplands Väsby bibliotek har valt ut fyra fokusområden för kommande planperiod:

- Tillgänglighet
- Barn och ungas bibliotek
- Bildning och läsning
- Social hållbarhet

4.1 Tillgänglighet

Mål: Biblioteket ska prioritera personer med funktionsnedsättningar

Biblioteket strävar efter att ge en likvärdig service till alla, oavsett funktionalitet. Det sker genom bibliotekslokalens utformning, genom medieutbudet samt genom begriplig kommunikation till alla. För att lyckas ge likvärdig service krävs lösningar som fungerar så bra som möjligt för så många som möjligt redan från början.

Vad ska biblioteken göra?

- Bibliotekspersonalen ska ha aktuell kunskap om tillgängliga medier och hjälpmedel
- Lokalens tillgänglighet ska kontinuerligt utvärderas. För bibliotekets nya lokaler ska tillgänglighetsaspekter med i ett tidigt skede av planeringen.
- Vid upphandling av nytt bibliotekssystem/bibliotekswebb ska det säkerställas att gällande lagstiftning efterlevs
- Bibliotekets kommunikation ska kontinuerligt ses över och biblioteket ska säkerställa att den följer riktlinjer gällande klarspråk och tillgänglighet

4.2 Barn och ungas bibliotek

Mål: Biblioteket arbetar strategiskt för att stötta barn och ungas läsutveckling i alla åldrar

Med nuvarande befolkningsökning i Upplands Väsby kommun utgör barn och unga en snabbt växande grupp. Läsning kan bidra till att ge barn en likvärdig start i livet. Barn som läser har goda förutsättningar att lyckas med sina studier oavsett bakgrund. Språkutvecklingen börjar tidigt, redan de tre första åren läggs en grund för språkförmågan.

Vad ska biblioteken göra:

- Arbeta för en utökad uppsökande verksamhet till små barn genom samarbeten
- Prioritera aktiviteter till barn och unga under skollov och helger
- Stärka barns flerspråkighet genom att erbjuda litteratur på olika språk
- Utforska hur fler unga kan nås genom nya kommunikationsvägar och genom ambassadörsskap
- Vara en trygg mötesplats, med möjlighet för barn och unga att påverka platsens utformning och göra den till sin

4.3 Bildning och läsning

Mål: Biblioteket främjar litteratur, bildning och det livslånga lärandet

Biblioteket bidrar till att stärka vuxnas läsaridentitet genom ett relevant och brett utbud av litteratur, men även genom att erbjuda kulturarrangemang kopplade till läsning och bildning. Som samhällsinstitution har bibliotek ett högt förtroende och möjlighet att förmedla trovärdig information om samhällsaktuella ämnen.

Vad ska biblioteken göra:

- Samverka med olika aktörer för att informera om aktuella ämnen genom utställningar och föredrag
- Skapa en mötesplats med ett brett utbud av kulturella arrangemang, där initiativ från lokalsamhället implementeras
- Verka läsfrämjande för vuxna genom att exempelvis erbjuda bokcirkel för olika målgrupper
- Stärka och synliggöra de nationella minoritetsspråken

4.4 Social hållbarhet

Mål: Biblioteket främjar social hållbarhet genom att stötta individens möjlighet till delaktighet och egenmakt

Genom att på olika sätt rusta individen som samhällsmedborgare kan biblioteket stötta lokalsamhällets utveckling. Människor kan då i högre utsträckning bli delaktiga i demokratiska processer, i arbetsliv och i studier.

Vad ska biblioteket göra:

- Erbjud attraktiva studieplatser och aktuell kurslitteratur till studerande
- Stärka och vägleda medborgarna i medie- och informationsteknik
- Erbjud språkstärkande aktiviteter på svenska för den prioriterade målgruppen personer med annat modersmål än svenska
- Möjliggöra för kommunala funktioner som arbetar mot bibliotekets målgrupper att använda bibliotekslokalen i Sigma

5. Skolbiblioteken

Skolbiblioteksplanen reglerar verksamheten för de grund- och gymnasieskolbibliotek i Upplands Väsby kommun som drivs i kommunal regi. Skolbiblioteksplanen ingår i den kommunala biblioteksplanen, men fungerar fristående från denna. Planen består av sju mål som syftar till att skolbiblioteken i högre grad ska bidra till elevernas lärande och kunskapsutveckling. Målen är avsedda att fungera som ett stöd i rektorernas och Utbildningskontorets fortsatta utvecklingsarbete kring skolbibliotek.

5.1 Aktuella styrdokument

Biblioteksplanen befinner sig tidsmässigt i brytningskedet mellan två olika styrdokumentsskrivningar, då skollagens skrivningar avseende skolbibliotek revideras den 1 juli 2025. Revideringarna innebär ett flertal viktiga förändringar. Förskoleklassen, som inte tidigare inkluderats i styrdokumenterna avseende detta, får lagstadgad rätt till skolbibliotek. Lagstiftaren definierar vad som avses med skolbibliotek och elevers tillgång till detta. Det klargörs att skolbiblioteket ska vara bemannat och med en tillräckligt hög bemanningsgrad samt att bemanningen i första hand ska utgöras av personer med examen från en högskoleutbildning inom biblioteks- och informationsvetenskap. Det ställs vidare krav på att skolbiblioteket ska finnas med i kommunens biblioteksplan samt att det där ska finnas uppföljningsbara mål. Det förtydligas att skolbibliotek, under vissa specifika omständigheter, får erbjudas i samarbete med annan aktör, men att huvudmannens ansvar för att syftet med verksamheten uppnås kvarstår.

Fram till den 30 juni 2025	Från och med den 1 juli 2025
<p>36 § <i>Eleverna i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska ha tillgång till skolbibliotek.</i></p>	<p>§24 a Tillgång <i>Eleverna i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten. Med skolbibliotek avses i denna lag en samlad, gemensam och ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga och digitala medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen. Om det finns särskilda skäl, får skolbiblioteket i stället tillhanda hållas - på en annan av huvudmannens skolenheter eller; om det är fråga om en kommunal huvudman, på kommunens folkbibliotek, eller – genom att överlämnas på entreprenad enligt 23 kap. 8 a § till en annan huvudman inom skolväsen - det eller till en huvudman för ett folkbibliotek.</i></p> <p>§24 b Ändamål</p>

	<p><i>Utöver de ändamål som anges i 2 § bibliotekslagen (2013:801) ska ett skolbibliotek främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet.</i></p> <p>§ 24 c Biblioteksplaner <i>Varje huvudman ska i en biblioteksplan precisera hur ändamålet med skolbiblioteksverksamheten ska uppnås. En kommun eller en region kan anta en särskild skolbiblioteksplan eller beskriva skolbiblioteksverksamheten i den biblioteksplan som den ska anta enligt 17 § bibliotekslagen (2013:801). Om huvudmannen avser att med tillämpning av 24 a § tredje stycket tillhandahålla skolbiblioteksverksamheten för en skolenhet på en annan plats än på den egna skolenheten ska även detta och de särskilda skälen anges i biblioteksplanen.</i></p> <p>§24 d Bemanning <i>Skolbiblioteken ska vara bemannade i sådan utsträckning att ändamålen med skolbibliotek uppnås. Varje huvudman ska sträva efter att för skolbiblioteksverksamheten anställa personal som i första hand har en examen från en högskoleutbildning inom biblioteks- och informationsvetenskap eller i andra hand en examen från en annan relevant högskoleutbildning.</i></p> <p>§ 8 a När skolbiblioteksverksamhet får överlämnas på entreprenad <i>Uppgiften att tillhandahålla skolbiblioteksverksamhet enligt 2 kap. 24 a § första stycket får under de förutsättningar som anges i tredje stycket samma paragraf överlämnas till en annan huvudman inom skolväsendet eller en huvudman för ett folkbibliotek, på entreprenad inom 1. förskoleklassen, 2. grundskolan, 3. anpassade grundskolan, 4. specialskolan, 5. sameskolan, 6. gymnasieskolan, och 7. anpassade gymnasieskolan.</i></p>
--	--

Skolbiblioteken regleras därutöver i läroplanerna för grundskolan respektive gymnasiet. Lydelsen är densamma i läroplanerna för grundskolan och gymnasieskolan. Läroplanen reviderades den 1 juli 2024 och aktuell skrivning under kapitlet Rektors ansvar är:

- *Alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda skolbibliotek.*
- *Skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen och för att stärka elevernas språkliga och digitala kompetens.*

Arbetet med skolbiblioteksplanen har utgått från innehållet i de revideringar av skollagen som träder i kraft den 1 juli 2025.

6. Mål för skolbiblioteken

Utbildningskontoret har låtit göra en kartläggning av skolbiblioteken, vilken visat på skolbibliotekens utvecklingsområden. Dessa utvecklingsområden har satts i relation till de styrdokument som träder i kraft under planens giltighetstid och resulterat i sju mål. Målen behandlar bemanning, mediebestånd och mediebudget, lokaler, skolbibliotekets pedagogiska verksamhet, det systematiska kvalitetsarbetet, bibliotekssystem och inrättandet av en utvecklingstjänst för skolbibliotek. Ansvar för att målen uppfylls ligger i första hand på rektor, men Utbildningskontoret kan och bör utgöra ett stöd i rektors fortsatta utvecklingsarbete. Utbildningskontoret ansvarar för att följa upp rektorernas implementering av målen. Ansvar för några av målen förläggs, åtminstone i ett inledande skede, hos Utbildningskontoret. Ansvarsfördelningen mellan de olika aktörerna redovisas vid varje enskilt mål.

Mål 1 - Bemanning

Skolbiblioteken bemannas i första hand med fackutbildade skolbibliotekarier, det vill säga en person med examen från en högskoleutbildning inom biblioteks- och informationsvetenskap, i andra hand av en person med en examen från en annan relevant högskoleutbildning. Personens tidsuppslag ska stå i proportion till antalet elever samt deras behov och förutsättningar.

Det innebär

- Att rektor i första hand anställer en person med examen från en högskoleutbildning inom biblioteks- och informationsvetenskap, i andra hand en person med annan relevant högskoleutbildning. Med examen från annan relevant högskoleutbildning avses en grund- eller ämneslärarexamen eller en kandidatexamen inom journalistik eller litteraturvetenskap.¹
- Att bemanningens omfattning anpassas till respektive skolas elevers antal och behov. Rektor rekommenderas att använda riktlinjen om en heltidsanställd skolbibliotekarie per 500 elever.² Om skolan har stora socioekonomiska utmaningar kan antalet skolbibliotekarietimmor behöva utökas.
- Att rektor eller biträdande rektor är skolbibliotekariens närmsta chef.

Utbildningskontoret säkerställer att relevant statlig finansiering tillförs skolorna och rektorer säkerställer att erforderlig personal anställs och ges de förutsättningar som beskrivs ovan. Rekrytering kan med fördel göras som ett samarbete mellan Utbildningskontoret och rektor.

Mål 2 - Mediebestånd och mediebudget

Skolbibliotekens mediebestånd är aktuellt och anpassat för elevernas behov i undervisningen och för deras lustläsning.

Det innebär

---

¹ Stärkta skolbibliotek, träder i kraft 2025-07-01 [starkta-skolbibliotek.pdf \(regeringen.se\)](https://www.regeringen.se/491311/1688111)

² Skolbibliotek för bildning och utbildning (SOU 2021:3), s. 382

- Att rektor inför varje budgetår avsätter en summa som svarar mot det nationella genomsnittet i Sverige för inköp av skön- och facklitteratur till skolbiblioteken,³ samt att denna är tillgänglig för skolbibliotekarien under hela läsåret, med undantag för eventuellt inköpsstopp.
- Att skolbiblioteken erbjuder ett brett utbud av aktuell skön- och facklitteratur samt lättläst litteratur på svenska.
- Att skolbiblioteken erbjuder ett aktuellt bestånd av skönlitteratur på engelska.
- Att det, på de skolor där många elever har ett annat modersmål än svenska, finns skönlitteratur på de största av dessa språk.
- Att skolbiblioteket ger elever i behov av Legimus tillgång till detta.⁴

Rektor säkerställer att målet uppnås genom att ge skolbiblioteket de förutsättningar som beskrivs ovan och följa upp att dessa bidragit till att skolan närmat sig målen.

Mål 3 - Lokaler

Skolbiblioteket är en plats för studier och läsande som är tillgänglig för alla elever.

Det innebär

- Att skolbiblioteket erbjuder tillräckligt med plats för studier och undervisning för att kunna ta emot en klass. I lokalen bör det finnas bord och stolar samt bokhyllor och andra möbler anpassade till elevernas olika behov.
- Att skolbiblioteket ligger i anslutning till undervisningslokaler så att det kan användas i undervisning och på raster.
- Att det finns tydlig skyltning i skolan var skolbiblioteket ligger och att det tydligt framgår vid entrén till skolbiblioteket att det är ett skolbibliotek samt vilka dess öppettider är.
- Att skolbiblioteket har tillräckliga öppettider för att elever ska kunna besöka skolbiblioteket både under lektions- och rasttid.

Rektor ansvarar för att skolbiblioteket ges för ändamålet fungerande lokaler samt att, vid behov, inleda kontakt med Utbildningskontoret för att målet ska kunna uppnås.

Mål 4 - Skolbibliotekets pedagogiska verksamhet

Skolbibliotekarien driver och initierar tillsammans med lärare och andra kollegor samarbetsprojekt i undervisning och fritidshem, med syfte att stärka elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Det innebär

- Att skolbibliotekarien utgör en del av lärarnas arbets- och ämneslag.

---

³ 2024 var denna summa 110 kronor, KB (Kungliga biblioteket) kan löpande ge besked om aktuella summor.

⁴ Andelen diagnostiserade dyslektiker är i Sverige 5-8% av befolkningen. Då betydligt fler grupper än dyslektiker har rätt till Legimus bör andelen elever med Legimus på skolan vara minst 5-8% av det totala antalet elever.

- Att skolbibliotekarien och lärarna utvecklar samarbetsformer kring planering, genomförande och utvärdering av undervisning med koppling till läsande och MIK (medie- och informationskunnighet).
- Att skolbibliotekarien och fritidshemmets personal samarbetar för att skapa aktiviteter som främjar elevers läsande och läsintresse.
- Att skolbibliotekarien samarbetar med lärare och fritidshemmets personal för att anordna läsfrämjande aktiviteter inför och i samband med lov.
- Att skolbibliotekarien samarbetar med studie- och yrkesvägledare samt elevhälsans personal för att främja elevers läsande och kritiska tänkande.

Rektor säkerställer att skolbiblioteket bedriver den typ av verksamhet som beskrivs ovan.

Mål 5 - Det systematiska kvalitetsarbetet

Skolbiblioteket ingår i skolans systematiska kvalitetsarbete för att stärka elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Det innebär

- Att skolbiblioteket följs upp i skolornas system för kvalitetsuppföljning.
- Att skolbiblioteket utgör en del av skolornas undervisning med fokus på läsande och medie- och informationskunnighet (MIK), enligt vad som uttrycks i läroplaner och skollag.
- Att skolbibliotekets verksamhet används som en del av skolans strategi för att möta dess kunskapsrelaterade utmaningar.
- Att rektor och skolbibliotekarie regelbundet ses för att diskutera skolbiblioteksutveckling.
- Att skolbiblioteket utvecklar ett samarbete med fritidshem, elevhälsa och andra funktioner på skolan.

Utbildningskontoret säkerställer att skolbiblioteksfunktionen integreras i skolornas digitala system för systematiskt kvalitetsarbete. Rektor säkerställer övriga punkter.

Mål 6 - Bibliotekssystem

Skolbiblioteken har ett gemensamt digitalt bibliotekssystem som erbjuder möjlighet att låna ut, söka och reservera medier samt ta fram statistik.

Det innebär

- Att ett digitaliserat bibliotekssystem upphandlas.
- Att skolbibliotekens medier registreras i bibliotekssystemet.
- Att bibliotekssystemet används i det dagliga arbetet i skolbiblioteket.
- Att samtliga skolor levererar erforderliga uppgifter till den nationella biblioteksstatistiken.

- Att statistik från bibliotekssystemet används för att synliggöra elevers läsande kopplat till skolans pedagogiska utmaningar.

Utbildningskontoret säkerställer att ett bibliotekssystem för grundskolorna och gymnasieskolan upphandlas. Rektor ansvarar för att systemet tas i bruk och används på respektive skola.

Mål 7 - Inrättande av utvecklingstjänst för skolbibliotek

Det inrättas en utvecklingstjänst med fokus på att skapa förutsättningar och strukturer för skolbibliotek. Utvecklingsledaren ska stötta Utbildningskontoret, rektorerna och skolbibliotekspersonalen i arbetet för att skolbiblioteket ska bidra till elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Det innebär

- Att en utvecklingstjänst för skolbibliotek enligt ovan inrättas och tillsätts med en person som är fackutbildad skolbibliotekarie med erfarenhet av arbete i skolbibliotek.
- Att uppdraget definieras för att skapa förutsättningar och strukturer för skolbibliotek.
- Att uppdraget även innefattar anordnade av kompetensutveckling för rektorer och skolbibliotekspersonal med fokus på skolbiblioteket som en del av skolans pedagogiska verksamhet.

Utbildningskontoret ansvarar för att utvecklingstjänsten inrättas och ges de förutsättningar som krävs för ett framgångsrikt arbete.

7. Samverkan mellan skolbibliotek och folkbibliotek

För att folkbibliotek och skolbibliotek ska kunna nå ut på ett effektivt sätt krävs samverkan. Samverkan kan exempelvis ske kring gemensamma teman, fortbildningsinsatser, omvärldsbevakning och inköp.

I nuläget samarbetar folkbiblioteket och skolbiblioteket kring statliga inköpsbidrag där folkbiblioteken distribuerar medel till skolornas bibliotek årligen baserat på elevantal.

Den nyinrättade utvecklingstjänsten för skolbibliotek blir en viktig samarbetspart för folkbiblioteken och ger möjlighet till fördjupad samverkan.